

KENIA

Analiza rynku turystycznego

Monika Kelner

ORT Gr.2

Nr indeksu 32634

2009

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Kenia- informacje podstawowe.....	5
1. Wprowadzenie.....	5
1.1. Geografia Kenii.....	6
1.2. Historia państwa.....	6
1.3. Podział administracyjny.....	6
1.4. Gospodarka.....	7
1.5. Demografia.....	7
1.6. Kultura.....	8
2. Warunki rozwoju turystyki.....	
2.1 Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju turystyki.....	8
2.2 Regiony koncentracji ruchu turystycznego.....	9
2.3 Atrakcje turystyczne.....	9
2.4 Dostępność komunikacyjna.....	12
II. Rynek recepcji turystycznej.....	12
2.1. Kenia jako część regionu w międzynarodowych ruchu turystycznym.....	12
2.2. Liczba przyjazdów do Kenii.....	13
2.3. Kierunki przyjazdów turystów.....	14
2.4. Odwiedzane regiony.....	15
2.5. Cele przyjazdów turystów do Kenii.....	16
2.6. Środki lokomocji.....	18
2.7. Długość pobytu.....	19
2.8. Miejsce zakwaterowania.....	19
2.9. Dochody z turystyki przyjazdowej.....	20
2.10. Prognoza.....	21
III. Rynek emisji.....	22
IV. Znaczenie rynku turystycznego dla Polski	25
Zakończenie.....	28
Bibliografia.....	29
Spis rysunków.....	30
Spis tabel.....	30
Spis załączników.....	32

Wstęp

Kenia jest dla większości Polaków krajem egzotycznym, bardzo odległym, kojarzonym głównie z rasą czarną, ubóstwem i głodem. Lecz jak pisze Ryszard Kapuściński: „(...) Afryka raz zabawna, raz groźna, raz smutna, raz niepojęta - była zawsze autentyczna, niepowtarzalna, była zawsze sobą. Afryka ma swój styl, swój klimat, swoją indywidualność, która wciąga, przykuwa, fascynuje”.¹ W polskiej, tak nielicznej literaturze dominują głównie powieści R. Kapuścińskiego („Heban”, „Lapidarium V”, „Gdyby cała Afryka”) i przewodniki dla podróżnych. Nieznajomość Kenii i całego kontynentu afrykańskiego związana jest przede wszystkim z bardzo małą liczbą podróży naszych rodaków tam, ale także z niewystarczającej wiedzy o kraju. Brak jest literatury dotyczącej sytuacji politycznej kraju, funkcjonowania instytucji państwowych, bezpieczeństwa i higieny. Dlatego też moja praca poświęcona jest przede wszystkim analizie rynku turystycznego Kenii, przedstawieniu sytuacji polityczno- gospodarczej kraju oraz stworzeniu przyjaznego wizerunku dla turystów, aby kraj stał się dla naszych rodaków jeszcze bardziej atrakcyjny i dostępny. Kenia powinna być postrzegana jako kraj przyjazny dla turystów, gościnny ale i tajemniczy, ponieważ Afryka „To przestrzeń otwarta, wolna, bezbronna, niczym nie ograniczona, nieskrępowana”.² Jak pisze John Hemingway: „Dla wielu podróżników Afryka jest obiektem pożądania, miłości od pierwszego wejrzenia, miejscem przebudzenia, i ponownych narodzin”³ i mam nadzieję, że stanie się taka dla polskich turystów. Kenia zawsze mnie interesowała. Jest dla mnie krajem, gdzie prości ludzie w swoich wioskach tańczą i śpiewają, żyją pośród dzikiej natury, ale także „(...)walczą o swoją tożsamość w bólu i cierpieniu (...)”.⁴

Praca składa się z czterech rozdziałów, które zostały podzielone na szczegółowe podrozdziały. W pierwszym rozdziale dokonano ogólnej charakterystyki państwa, aby na tle otoczenia, warunków demograficznych i geograficznych przedstawić warunki rozwoju turystyki. Opisaną zostaną regiony, gdzie koncentruje się ruch turystyczny, atrakcje turystyczne oraz bogata infrastruktura turystyczna, świadcząca o dobrym przygotowaniu

¹ R. Kapuściński, *Gdyby cała Afryka*, Wydawnictwo Czytelnik, Warszawa, 1969, s. 30

² Ibidem

³ J. Hemingway, *The Africa Passion*, Channel 4 TV, 1993.

⁴ M. Rosenblum, D. Williamson, *Squandering Eden: Africa at the Edge*, Publisher H. B. Jovanovich 1987

kraju dla turystów. Rozdział drugi poświęcony jest rynkowi recepcji turystycznej Kenii, czyli zestawienie celów i liczby przyjazdów turystycznych, długości pobytu, rodzaju zakwaterowania i środków lokomocji oraz dochodów z turystyki przyjazdowej Kenii. W kolejnym rozdziale ukazany został, analogicznie do rozdziału drugiego, rynek emisji turystycznej Kenii. Rozdział czwarty to analiza znaczenia rynku turystycznego dla Polski, czyli ilu Kenijczyków przyjeżdża do Polski i w jakim celu.

Wykonując tą pracę, korzystałam ze stron internetowych Światowej Organizacji Turystyki, Kenijskiego Ministerstwa Turystyki i innych stron internetowych z danymi statystycznymi dla turystyki, literatury przewodnikowej oraz materiałów zdobytych na targach turystycznych w Berlinie.

I. Kenia- informacje ogólne

1. Wprowadzenie

Kenia rozciąga się po obu stronach równika, oddzielając pustynie północy od rozległych płaskowyżów południa. Kulturę tego kraju tworzyli imigranci ze wszystkich stron Afryki, Bliskiego Wschodu, Azji i Europy. Kenia jest jednym z ostatnich na świecie wielkich obszarów dzikiej przyrody o niezwykle bogatym środowisku naturalnym: rafy koralowe, rozległe sawanny, tropikalne lasy, jeziora sodowe. Jest to także kraj kontrastów pod względem sposobu i poziomu życia. Tubylcy mieszkają w krytych strzechą chatach, ale także w bogatych miastach. Kraj ten wyróżnia się niezwykle pięknym krajobrazu.⁵

Rysunek 1- Kenia
Źródło: www.cia.gov

1.1. Geografia Kenii

Kenia jest krajem położonym we wschodniej Afryce nad Oceanem Indyjskim. Graniczy od północy z Somalią, Etiopią i Sudanem, od zachodu z Ugandą, a od południa z Tanzanią. Stolicą jest Nairobi. Obejmuje obszar 582 650 km², od pokrytych śniegiem wulkanów do pustyni. Różnice wysokości sięgają od poziomu morza aż do 5199 m n.p.m. Ma 536- kilometrowe wybrzeże morskie. Około 13 600 km² obszaru kraju stanowią wody, w większości fragment olbrzymiego Jeziora Wiktorii(3785 km²) oraz Jezioro Turkana(6400 km²). Spośród ośmiu głównych rzek najdłuższa jest Tana(700 km), która spływa ze stoków masywu Kenia i płynie przez wschodnie równiny do Oceanu Indyjskiego.⁶ Większą część powierzchni Kenii stanowi płaskowyż, rozcięty Wielkim Rowem Wschodnim. W obrębie rowu wznoszą się masywy wulkaniczne, najwyższe to: Kenia (5199 m) i Elgon (4321 m).

Kenia znajduje się w zasięgu klimatu równikowego monsunowego, ze stosunkowo wyrównanym przebiegiem temperatur w ciągu roku. Na wybrzeżu, w pasie do

⁵ M. Shales, Kenia, Thomas Cook, Warszawa, 2002, s.6

⁶ Ibidem

40 km i w górach – wilgotny, na pozostałym obszarze – suchy. Średnia roczna suma opadów wzrasta z północnego wschodu na południowy zachód od 150 do 1000 mm, w południowej części wybrzeża wielkość opadów sięga 1200 mm rocznie, w wyższych piętrach gór nawet do 1500 mm. Na nizinnym wschodzie występuje tylko jedna pora deszczowa, od kwietnia do czerwca, na pozostałym obszarze dwie pory deszczowe, głównie od marca do maja, druga pora deszczowa jest krótsza, występuje w listopadzie-grudniu. Średnia temperatura miesięczna od 25-28°C na wybrzeżu do 15-19°C w górach (w wyższych piętrach chłodniej).

Rysunek 2 Herb Kenii
Źródło: www.cia.gov

1.2. Historia

Jak twierdzą archeolodzy, wschodnioafrykański Wielki Rów był kolebką ludzkości (4- 2 mln lat p.n.e.). Podczas tysięcy lat odbywały się na tym terenie wielkie migracje plemion myśliwsko- zbierackich, ludów kuszyckich, nilockich oraz Bantu. W VII w. przybyli na te tereny Arabowie wprowadzając religię islamu, dają początek ludności Suahili oraz tworzą jej język. Pierwszy kontakt z Europejczykami ma miejsce w 1498r. w Mombasie przez portugalskiego odkrywcę Casco da Gama. Od 1505 r. Portugalczycy zaczęli kolonizować wybrzeża Kenii aż do XVIIw. kiedy to zostają wyparci przez Arabów. W 1895 r. Brytyjczycy utworzyli Brytyjską Afrykę Wschodnią, która oprócz Kenii obejmowała także Ugandę. W 1920 utworzono kolonię brytyjską. W 1963 r. Kenia uzyskała niepodległość. Jej pierwszym prezydentem został w 1964 r. Jomo Kenyatta reprezentujący Afrykański Narodowy Związek Kenii (KANU). Po 1992r. napływa ok. pół miliona uchodźców z ogarniętej wojną Somalii, którzy z czasem powracają do swych domów. „W wyborach prezydenckich i parlamentarnych w 2002 i 2007 r. zwyciężył Mwai Kibaki i jego partia”⁷.

1.3. Podział administracyjny

Kenia jest republiką i członkiem brytyjskiej Wspólnoty Narodów. Konstytucja została uchwalona w 1963. Podzielona jest na 8 prowincji, które dzielą się z kolei na 71 dystryktów.

⁷ <http://wyborcza.pl>

Tabela 1. Prowincje Kenii

Lp	Prowincja	Powierzchnia	Ludność	Stolica
1	Centralna	13 236	4 304 300	Nyeri
2	Nadbrzeżna	84 113	2 583 600	Mombasa
3	Wschodnia	154 354	5 380 200	Embu
5	Północno-Wsch.	126 186	459 000	Garissa
6	Nyanza	12 507	4 889 700	Kisumu
7	Rift Valley	182 413	7 630 300	Nakuru
8	Zachodnia	8285	3 569 400	Kakamega
4	Nairobi	693	2 165 600	

Rysunek 3- podział administracyjny Kenii
Źródło:www.pl.wikipedia.org

Źródło: www.pl.wikipedia.org

1.4. Gospodarka Kenii

W Kenii jest wiele zakładów, wytwarzających towary głównie na rynek miejscowy. Niektóre produkty eksportowane są do sąsiednich krajów afrykańskich. Kenia kontroluje także większość przewozów statkami i dystrybucję paliw. Chociaż ostatnio źródłem największych wpływów waluty zagranicznej stała się turystyka, to rolnictwo wciąż stanowi podstawę gospodarki. Około 80% ludności żyje z uprawy roli. Główne uprawy to kawa, herbata, sizal, maruna, tytoń, trzcina cukrowa, ananasy, inne owoce i kwiaty.

1.5. Demografia

Kenia liczy ok. 39 mln mieszkańców. Średnia gęstość zaludnienia: 56 osób/km², a przyrost naturalny: 2,6%. Analfabetyzm w kraju wynosi ok. 4,9%. Kenia jest bardzo zróżnicowana pod względem etnicznym. Liczy się tu jedynie tożsamość plemienna. W całym kraju mieszka około 40 różnych plemion, tworzących trzy główne grupy: Kikuju, Luyia i Luo. Napięcia pomiędzy różnymi grupami etnicznymi są jednym z wielu kenijskich problemów. Około 65% ludności Kenii stanowią ludy Bantu (Kikuju, Luyia, Meru, Kamba) zamieszkujące południową część wyżyn i wybrzeże. Na północnym wschodzie i wschodzie zajmują ludy kuszyckie (Somalijszczy, Boran). Ponadto ludy nilockie (Turkana, Masajowie), w miastach grupy Azjatów, Arabów i Europejczyków (głównie Brytyjczyków).

W Kenii przeważają chrześcijanie, (głównie katolicy i protestanci z niewielką grupką wyznającą prawosławie), spora grupa praktykuje tradycyjne wierzenia animistyczne oraz islam. Językami urzędowymi w Kenii są język angielski i suahili. Oprócz tego występują liczne tubylcze języki regionalne.

Dużym problemem w krajach afrykańskich są choroby, głównie AIDS/HIV oraz głód. W Kenii aż 1,2 mln ludzi żyje z HIV/AIDS. Średnia długość życia to 49 lat a przyrost naturalny jest na poziomie 2,57%.

1.6. Kultura

Najcenniejsza jest dla Kenijczyków ziemia, rodzina i przynależność do plemienia. Starszyzna plemienna pełni rolę sędziów, są poważani i traktowani z wielkim szacunkiem. Kobiety wykonują większość prac związanych z prowadzeniem domu i rodziny, odpowiedzialne często za budowę domu i prac na roli. Są one szanowane ale nie mają prawa głosu w sprawach publicznych i nie pobierają nauki.

Kenia jest rajem dla smakoszy. Produkuje prawie wszystko: od dobrej wołowiny do owoców morza, od truskawek i jabłek po owoce Męki Pańskiej(passiflory) i papai, a także wspaniałą kawę i herbatę. Można spróbować różnorodnych, tradycyjnych dań kuchni kenijskiej. Aby zakupić pamiątki należy udać się na bazar. Można tu nabyć tradycyjne wyroby koszykarskie, szczepowe naszyjniki, rzeźby z drewna i masajskie stołki. Targowanie wskazane!

2. Warunki rozwoju turystyki

2.1. Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju turystyki

Fauna Kenii jest niezwykle zróżnicowana i bardzo bogata. Występuje tu około 10 000 gatunków roślin stąd znajdują się tu jedne z najpiękniejszych kwiatnych ogrodów. Występuje tu również krajobraz rolniczy- uprawa kukurydzy, ziemniaków, drzew cytrusowych, kawy i herbaty. Wiele lasów i wrzosowisk, ale przede wszystkim trawiasta sawanna, wzbogacona akacjami.

„W licznych parkach narodowych: Masai mara, Kenia, Elgon, Meru, Tsavo West, Tsavo East i rezerwach przyrody występuje fauna typowa dla afrykańskiej

sawanny oraz świetlistych lasów podzwrotnikowych : słoń afrykański, nosorożec czarny, bawół afrykański, żyrafa, zebra, lew, lampart, gepard, wiele gatunków antylop, w sąsiedztwie wód – hipopotam. Bogata ornitofauna, m.in.: sekretarz, sęp, marabut, perlica, czapla, ibis, bogactwo gatunków leśnych, zróżnicowana i bogata fauna bezkręgowców, zwłaszcza owadów”.⁸ Tak wielkie bogactwo przyrodnicze stwarza idealne warunki dla rozwoju wielu form turystyki w Kenii.

2.2. Regiony koncentracji ruchu turystycznego

Kenię można podzielić na 6 regionów koncentracji ruchu turystycznego. Każdy z nich ma bogatą ofertę turystyczną.

2.3. Atrakcje turystyczne Kenii wg regionów.

❖ **Nairobi**- pełni rolę turystycznego centrum Kenii, stanowi symbol lepszego życia, jest najnowocześniejszym miastem czarnej Afryki. Warte zobaczenia są tu: Muzeum Narodowe z eksponatami geologicznymi, prehistorycznymi(szkielet chłopca sprzed 1,6 mln lat) i przyrodniczymi, Meczet Jamia, Galeria Watatu, gdzie można obejrzeć i kupić prawdziwe afrykańskie dzieła sztuki, Muzeum Kolejnictwa poświęcone historii budowy Szalonej Linii- z Mombasy w głąb lądu- do Nairobi, która przyczyniła się do kolonizacji Kenii oraz Archiwum Narodowe- tu znajdują się fascynujące dzieła sztuki z prywatnej kolekcji wiceprezydenta: obrazy, afrykańskie maski, bębny z całego kontynentu. Po zwiedzaniu można odpocząć w Parku Miejskim, o bujnej roślinności i wspaniałym Ogrodzie Orchideim, a także w Parku Węży z bogatą kolekcją wschodnioafrykańskich węży i gadów- od pytona po żółwie i krokodyle. Okoliczne miasteczka wokół Nairobi oferują wiele atrakcji.

Langata- znajduje się tu Ośrodek Żyraf(można karmić stadko), Trasa spacerowa Nairobi Safari- gdzie ujrzymy rzadkie i trudne do zobaczenia gatunki zwierząt:hipopotamy, gepardy i lamparty i Park Strusi.

Rysunek 4. Mapa Kenii z miejscami uprawiania Safari- zielone miejsca
Źródło: www.clicksafaris.com

⁸ <http://www.pl.wikipedia.org>

Thika- z wodospadami Chania i Czternaście Wodospadów(27m wys.) oraz Park Narodowy Ol Doinyo Sabuk- z olbrzymią liczbą gatunków ptaków i stada bawołów.

❖ **Wielki Rów-** wypiętrzony ok. 500 mln lat temu, z ciekawymi zjawiskami geologicznymi: Jeziora Baringo(przejażdżki łodzią, z ornitologiem, na wielbłądach i sporty wodne), Bogoria, Elementeita i Nakuru- wszystkie sodowe, z brodzącymi w przybrzeżnych płyciznach flamingami i pelikany, kratery, wulkany(Longonot) i rezerwaty zwierząt.

❖ **Płaskowyż Centralny-** rolniczy raj. Warte zobaczenia są tu:

- ✓ plantacje ananasów Del Monte,
- ✓ dzikie pasmo górskie Aberdare- pokryte różną formacją roślinną- od dżungli, poprzez gęsty, bambusowy las do alpejskich roślin, gdzie spotkać można słonie, nosorożce, bawoły i antylopy bongo;
- ✓ szczyt masywu Kenia- drugi co do wielkości szczyt Afryki, ma 5199m n.p.m., uważany przez lud kikuju za siedzibę bogów. Jest stożkiem wulkanu, pokryty śniegiem
- ✓ Lewa Downs- rancho, prywatny park zwierząt i rezerwat nosorożców, można u odbyć spacer w buszu, przejażdżki konne, obserwacje zwierząt i ptaków dniem i noc

❖ **Zachodnia Kenia-** bardzo zróżnicowana klimatycznie i geologicznie. Znajduje się tu faliste równiny prawie nietknięte przez turystykę oraz Masai Mara- często odwiedzany.

➤ Masai Mara- olbrzymi, naturalny park zwierząt. Jest to w większości sawanna pokryta drzewami akacji, na której żyje ponad 3000 słoni, wiele lwów, lamparty, gepardy, hipopotami, krokodyle, sokoły, sępy, antylopy, gazy, zebry, żyrafy i wiele innych gatunków zwierząt i ptaków. Jest to idealne miejsce na safarioraz poznanie Masajów.

Rys.5 Safari w Kenii
Źródło: www.ekstrawakacje.pl

- Masyw Elgon- stożek wulkaniczny, z jaskiniami solnymi Kitum oraz rezerwatem leśnym Kakamega- 125 gatunków drzew
- Jezioro Wiktorii- drugie co do wielkości słodkowodne jezioro świata

➤ Kisumu- trzecie co do wielkości miasto Kenii, gdzie zobaczymy największy, najbardziej urozmaicony i barwny targ w Kenii, niedaleko znajduje się Park Impalasierociniec dla antylop sitatunga oraz Hippo Point- najlepsze miejsce do oglądanie hipopotamów

➤ Wyspa Mfangano- malowidła naskalne, centrum targowe dla rybaków

➤ Park Narodowy Ndere Island, Ruma

➤ Kericho- olbrzymie plantacje herbaty Brookes Bond

➤ Tabaka- wydobywa się tu pastelworóżowy i biały steatyt do robienia rzeźb

Rys.6 Plaża Kenii

Źródło: www.ekstrawakacje.pl

❖ **Wybrzeże-** szeroki 480-kilometrowy pas srebrzystych piasków, z palmami, namorzynowymi lasami, otoczony rafą koralową

➤ Lamu- archipelag z rafami koralowymi, piaszczystymi wydhami. Kolonialne domy z werandami przyciągają turystów. Nie ma tu dyskotek i alkoholu, a spokój i przyjaźnie nastawieni ludzie, pyszne owoce morza. Warte zobaczenia są: muzeum morskie i przyrodnicze, akwarium w Forcie, Rezerwat Osłów i Muzeum Suahili House- XVIII-wieczny dom suahilijski.

➤ Las Arabuko-Sokoke-rezerwat leśny z pierwotnym lasem, gdzie występują zagrożone gatunki zwierząt.

➤ Malindi- kurort z hotelami, dyskotekami oraz Rajem Krokodyli- park z kolekcją wielkich żółwi, batagurów, węży i krokodyli; Morski Park Narodowy Malindi- 30 km pas wybrzeża z namorzynami i drzewami kazuarynowymi oraz rafą koralową.

➤ Gedi- ukryte w lesie pozostałości wielkiego miasta z Wielkim Meczetem i XVI-wiecznym Pałacem, domy z koralu i kości słoniowej, otoczone baobabami i lianami.

➤ Watami- główny ośrodek nurkowania, kryształowa, czysta i ciepła woda, rafa koralowa o powierzchni 10 km² w Morskim Parku Narodowym Watami oraz Mide Creek- zalewowe namorzynowe bagna- siedlisko wielu gatunków ptaków i Jaskinia Tewa- siedziba kolonii olbrzymich dorszy skalnych, dochodzących do 2 m dł. i 400 kg wagi.

➤ Mombasa- jedno z głównych miast portowych Afryki, ma charakter kolonialny. Wśród miejsc wartych zobaczenia można wyróżnić: Fort Jesus o powierzchni 1 ha, z koralowymi murami i fosą, z Domem Omańskich Arabów, z muzeum przedstawiającym zbiory ceramiki i znalezisk z portugalskiej fregaty; Stare Miasto z wąskimi uliczkami i suahilijskimi ornamentami.

➤ Mnamri- ruiny suahilijskiego miasta- groby, meczet.

➤ Kamieniołom Bamburi- zadrzewiony zespół przyrodniczy, obejmujący 2 km² powierzchni- rezerwat dzikich zwierząt i farma krokodyli, baobabów, z hodowlą ryb i krokodyli, palm kokosowych i produkcją drewna

➤ Wioska Krokodyli Mamba- jedna z największych farm w Afryce, z ogrodem botanicznym, akwariem i zakątkiem groźnych pajaków.

➤ Park Narodowy Amboseli- z gazelami Granta oraz masym Kilimandżaro(Błyszcząca Góra)- 5895 m i najwyższy szczyt Afryki, pokryty śniegiem, wokół jeziora sodowe, bagna i niezliczona ilość zwierząt.

➤ Park Narodowy Tsavo- suche równiny, trawy i krzewy to raj dla słoni. Znajduje się tu: bagno Kandeli, zapora Aruba i źródła Mzima.

❖ **Północ**- pustylny teren, gdzie występują tylko najbardziej odporne drzewa i krzewy. Ważne w tym regionie są atrakcje takie jak; Rezerwat Tamburu, Jezioro Turkana z alkaliczną wodą, opisywane jako „perła dużej wartości”⁹.

2.4.Dostępność komunikacyjna

Turyści głównie docierają tutaj samolotem. Wiele linii lotniczych z całego świata ma z Nairobi(posiadającym 2 lotniska- Jomo Kenyatta International Airport i Moi International) regularne połączenia. Część samolotów ląduje również w Mombasie-przeważnie loty czarterowe. Kenia posiada również swoje linie lotnicze Kenya Airways- utrzymuje regularne połączenia z 30 portami lotniczymi na całym świecie. Możliwy jest też przyjazd statkiem, ewentualnie dla pragnących przygód zostaje jeep i motocross☺.

⁹ Samuel Teleki von Szek, Ludwig von Höhnel- pierwsi odkrywcy jeziora

II. Rynek recepcji turystycznej

2.1. Kenia jako część regionu w międzynarodowym ruchu turystycznym.

Analizą rynku turystycznego Kenii zajmuje się Ministerstwo Turystyki¹⁰ oraz Narodowy Urząd Statystyczny.¹¹ Turystyka pełni bardzo dużą rolę dla gospodarki tego kraju. Udział gospodarki turystycznej w PKB w 2007 roku wyniósł 10%. Jest to trzeci największy dochód Kenii, po rolnictwie i przemyśle. Przewidywane jest, że w 2030 roku turystyka przyniesie największe zyski i będzie osiągała coraz lepsze wyniki w tworzeniu PKB.

Kenia, w swoim regionie Wschodniej Afryki zajmuje drugie miejsce, po Zimbabwe pod względem przyjazdów turystów, natomiast pod względem zarobków z turystyki po Tanzanii również jest druga (dane na 2005 rok). Na przestrzeni całego kontynentu Kenia

w 2007 roku, pod względem recepcji ruchu turystycznego plasuje się wysoko ok. 7 miejsca, po RPA, Maroko, Tunezji, Nigerii, Botswanie i Zimbabwe.

Tabela 2. Przykładowe przyjazdy turystów oraz ich wydatki w latach 2005-2007.

Major destinations	International Tourist Arrivals						International Tourism Receipts			
	(1000)			Change (%)		Share(%)	(US\$ million)			Share(%)
	2005	2006	2007	06/05	07/06	2007	2005	2006	2007	2007
Africa	37,260	41,369	44,430	11	7,4	100	21,821	24,602	28,292	100
RPA	7,369	8,369	9,090	13,9	8.3	20,5	7,327	7,875	8,418	29,8
Maroco	5,843	6,558	7,408	12.2	12.9	16.7	4,621	5,967	7,264	25,7
Tunezja	6,378	6,550	6,762	2.7	3.2	15.2	2,143	2,275	2,555	9.0
Kenya	1,536	1,644	3,200*	7.0	12,5*	7,2**	579	688	909	3.2
Algieria	1,443	1,638	1,743	13.5	6.4	3.9	184	215	...	...

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu UNWTO Tourism Highlights 2008

¹⁰ www.tourism.go.ke

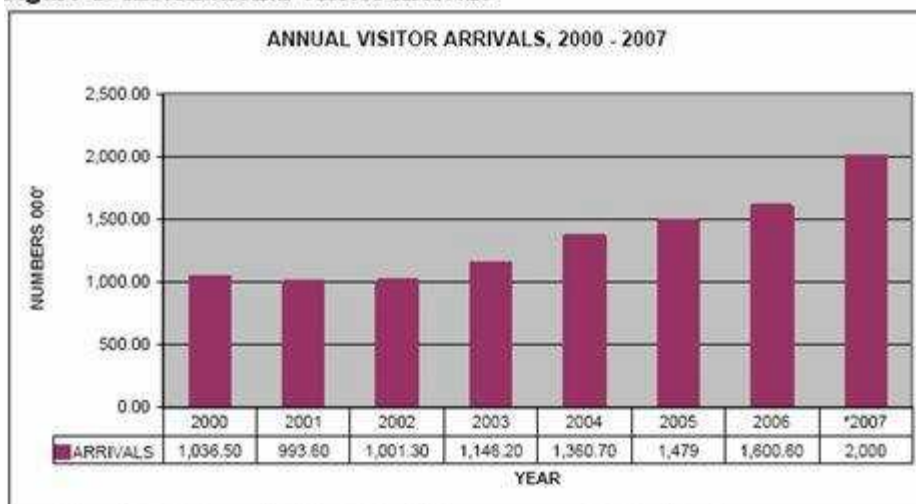
¹¹ www.cbs.go.ke

* -nowe dane nie umieszczone w raporcie UNWTO, wyliczone ze statystyk na stronie internetowej Kenijskiego Ministerstwa Turystyki.

2.2. Liczba przyjazdów do Kenii.

W 2007 roku Kenię odwiedziło 2 mln turystów, co w porównaniu do 2006 roku z 1,6 mln daje 8 % wzrostu przyjazdów.

Figure 1: International Visitor Arrivals

Source: Kenya National Bureau of Statistics, 2002 – 2007

NB:- *Provisional

Wykres 1. Liczba przyjazdów turystów w latach 2000-2007.

Powiększająca się liczba przyjazdów do Kenii jeszcze mocniej obrazuje i potwierdza coraz większe zainteresowanie turystyką aktywną, survival'em i wyjazdami egzotycznymi. Zgodnie z trendami światowymi również Kenia notuje wzrost przyjazdów turystycznych, a w 2007 roku rośnie zainteresowanie tym krajem, związane z popularyzacją i modą na wyjazdy safari i nurkowanie.

Tabela 3. Porównanie przyjazdów wg miesięcy w latach 2006-07.

Comparison in terms of regional arrivals between 2006/2007 from 1st Jan- 31st Dec 2007													
Year	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	Total
2006	85,965	83,404	75,690	61,479	53,617	60,882	93,103	97,600	78,787	82,036	82,770	99,002	954,335
2007	99,602	88,450	85,857	66,993	61,934	74,844	101,988	109,592	92,970	91,081	79,085	96,336	1,048,732
% change	15.9	6.1	13.4	9.0	15.5	22.9	9.5	12.3	18.0	11.0	-4.5	-2.7	9.9

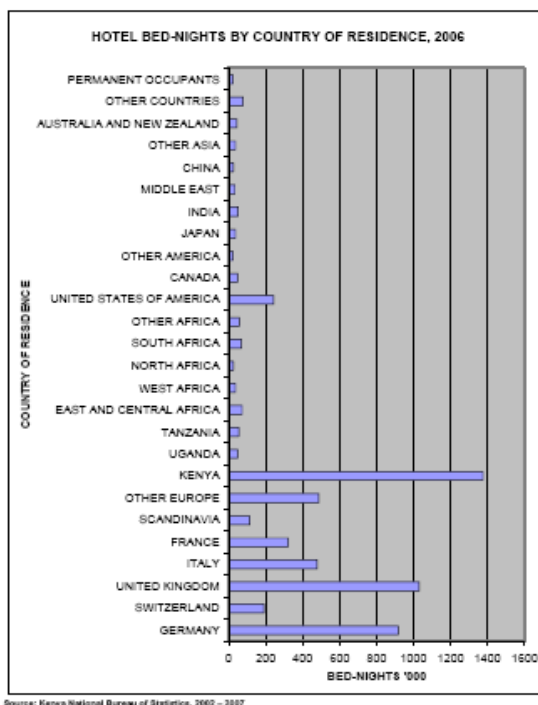
Source: Kenya Tourist Board

Źródło: strona internetowa Ministerstwa Turystyki.

Z tabeli wynika, że najwięcej przyjazdów notuje się między lipcem i sierpnieniem oraz grudniem i styczniem. Tą tendencję możemy zauważyć w obu latach, natomiast widzimy jak zwiększył się całłościowo ruch turystyczny w 2007 roku (o 9,9 %). Ten wzrost spowodowany jest zarówno trendami w turystyce (o których wspomniałam wyżej), ale także poprawą warunków w Kenii, stabilniejszą polityką kraju i większym bezpieczeństwem. Dodatkowym powodem, dla którego turyści wybierają Kenie oraz inne kraje Afryki są mistrzostwa FIFA 2010, które odbędą się w RPA.

2.3. Kierunki przyjazdów turystów

Najwięcej turystów przyjeżdża z Wielkiej Brytanii (ponad 1 mln - 32% ogółu przyjazdów), ponieważ Kenia należała kiedyś do królestwa, a także po dniach Światowego Rynku Turystyki w Londynie, gdzie Kenia została mocno promowana jako egzotyczna destynacja oraz przedstawiona jako kraj Barack'a Obamy.¹³ Również turyści z Niemiec, Włoch i Francji coraz chętniej odwiedzają Kenię. Jednak największą ilość podróżujących po Kenii stanowią sami Kenijczycy. Przemierzają często kraj w poszukiwaniu lepszej ziemi pod uprawę (ponieważ gospodarka tego kraju opiera się w 24% na rolnictwie) lub pracy.¹⁴

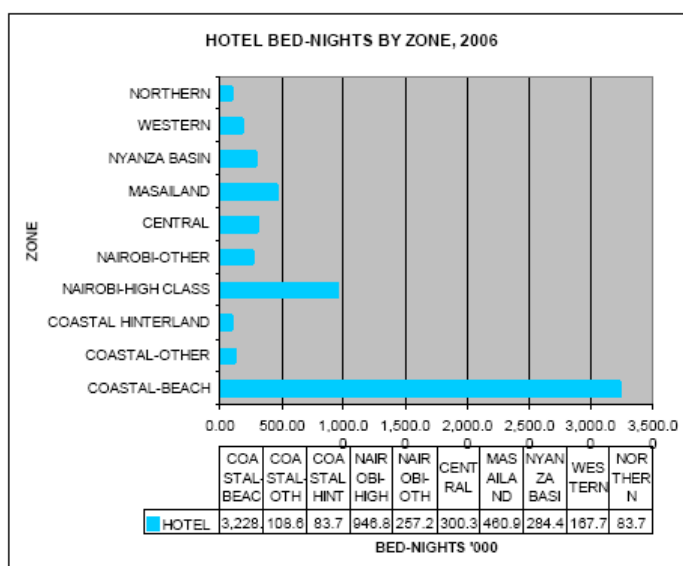
Wykres 2. Przyjazdy turystów do Kenii wg krajów zamieszkania.

¹³ www.bdafrica.com

¹⁴ www.peopledaily.com.cn

2.4. Odwiedzane regiony

Figure 10: Hotel Bed-Nights by Zone in 2006

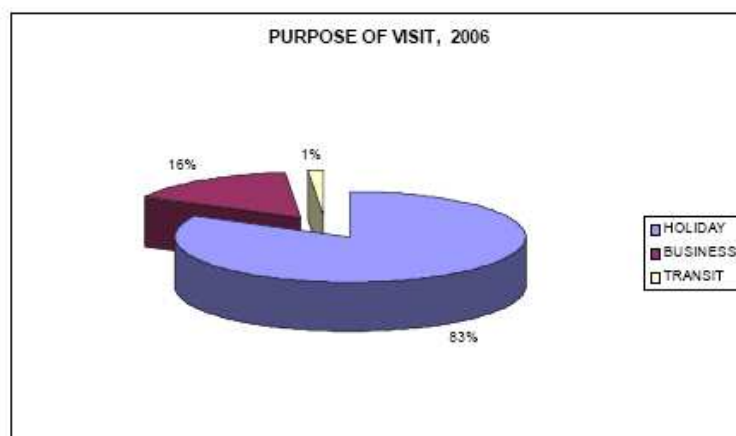
Source: Kenya National Bureau of Statistics, 2007

Wykres 3. Przyjazdy turystów wg odwiedzanych regionów.

Jak widzimy na wykresie powyżej najczęściej turystów występuje na wybrzeżu, które jest bardzo dobrze zagospodarowane. Znajdują się tam hotele, motele, restauracje i dyskoteki. Jest możliwość nurkowania w spokojnych wodach, oglądając rafę koralową, zwiedzania wsi rybackich, znalezisk archeologicznych oraz wylegiwania się na plażach (Malindi, Diana Beach) pod palmami kokosowymi. Dużo turystów odwiedza także stolicę kraju-Nairobi, głównie w celach biznesowych.

2.5. Cele przyjazdów turystów do Kenii.

Figure 5: Purpose of Visit in 2006

Source: Kenya National Bureau of Statistics, 2002 – 2007

Wykres 4. Cel przyjazdów do Kenii.

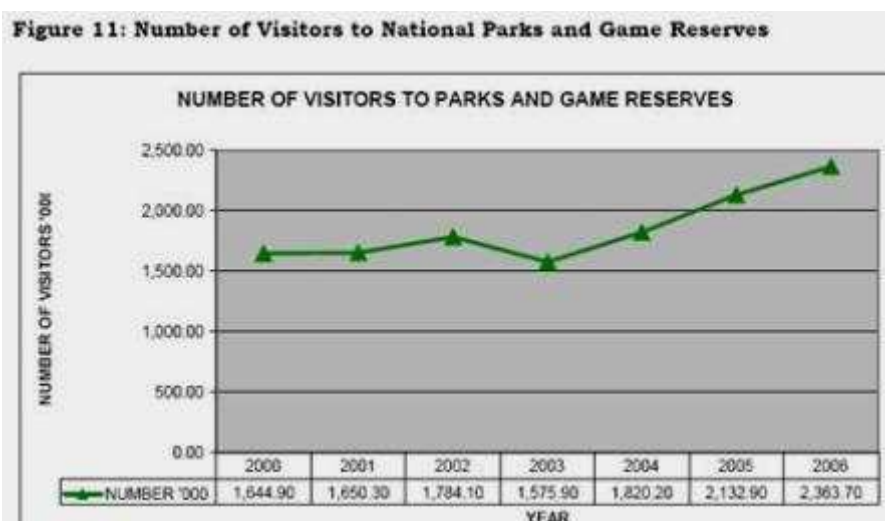
Głównym celem przyjazdów turystów (83%) są wakacje, wypoczynek, natomiast 15% to przyjazdy w celach biznesowych, na konferencje, szkolenia. Nieznaczną część (1%) stanowią przejazdy przez kraj, aby dotrzeć do innego miejsca.

Tabela 4. Cele przyjazdów w latach 2003-2007.

Visitors Arrivals By Purpose of Visit, 2003-2007 ('000s)					
Purpose	2003	2004	2005	2006	2007*
Holiday	684.0	885.6	1,063.1	1,087.4	1,278.5
Business	182.1	246.4	206.1	226.2	242.2
Transit	219.1	162.2	79.8	137.1	130.9
Other	61.0	66.5	129.9	149.9	165.2
TOTAL	1,146.2	1,360.7	1,478.9	1,600.6	1,816.8

Źródło: Urząd Statystyczny Kenii.

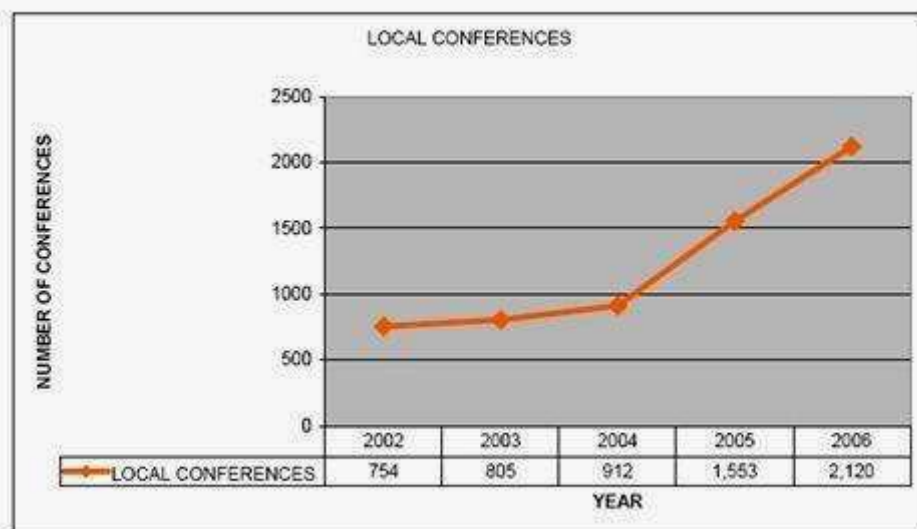
Możemy potwierdzić, że głównym celem przyjazdów turystów do Kenii są wakacje. W 2007 roku odwiedziło Kenię aż o 50% więcej turystów niż w roku 2003. Turyści coraz chętniej wybierają egzotyczne kraje, gdzie można aktywnie wypocząć i zrelaksować się.

Wykres 5. Liczba przyjazdów do parków i rezerwatów przyrody w latach 2000-2006.

Liczba odwiedzających parki narodowe Kenii rośnie z roku na rok, co potwierdza główny cel przyjazdów turystów jakim jest wypoczynek oraz wyprawy na safari. Popularny jest również birdwatching.

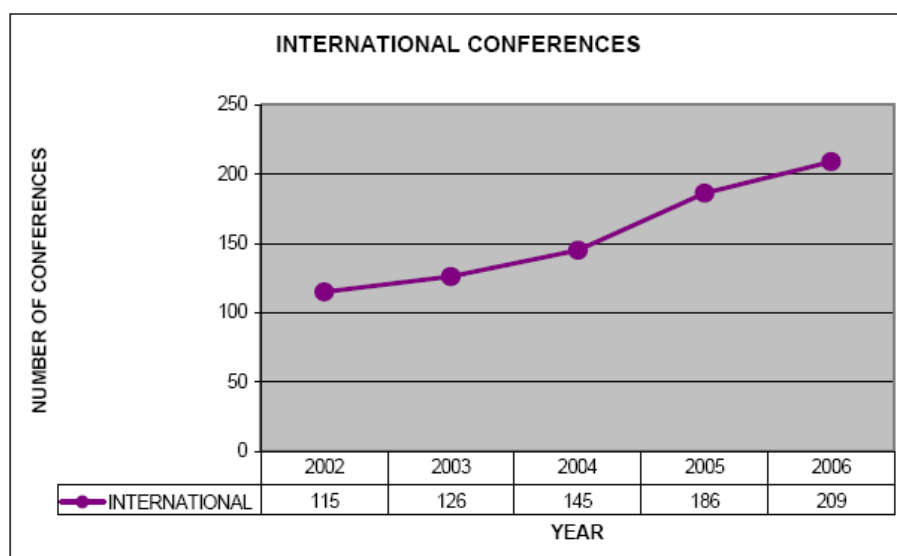
Figure 13: Number of Reported Local Conferences

Source: Kenya National Bureau of Statistics, 2002 – 2007

Wykres 6. Liczba konferencji i zjazdów biznesowych.

Figure 14: Number of Reported International Conferences

Source: Kenya National Bureau of Statistics, 2002 – 2007

Wykres 7. Liczba międzynarodowych konferencji w latach 2002-2006.

Zauważamy również powiększającą się liczbę przyjazdów w celach biznesowych, co potwierdzają wykresy powyżej. Kenia dostosowała ofertę turystyczną dla turystów biznesowych tworząc 5-gwiazdkowe hotele i centra biznesowe.

2.6. Środki lokomocji

Tabela 5 i 6. Przyjazdy turystów samolotem i statkiem wg miesięcy w 2006 i 2007r.

The International tourists arrivals at ports of entry as from (1st January- 31st Dec 2007)													
Month	Jan	Feb	March	April	May	June	July	August	Sept	October	Nov	Dec	Total
Cruise	0	1,723	0	751	0	0	0	189	0	0	174	0	2,837
Miam	33,653	30,940	26,933	15,282	10,287	10,967	21,963	26,916	22,810	24,127	23,210	29,210	276,298
Jkia	65,949	55,787	58,924	50,960	51,647	63,877	80,025	82,487	70,160	66,954	55,701	67,126	769,597
Total	99,602	88,450	85,857	66,993	61,934	74,844	101,988	109,592	92,970	91,081	79,085	96,336	1,048,732
%C/PM													

The International tourists arrivals at ports of entry as from (1st January- 31st December 2006)													
Month	Jan	Feb	March	April	May	June	July	August	Sept	October	Nov	Dec	Total
Cruise	782	1,011	795	198	0	0	0	947	0	0	2,428	0	6,161
Miam	30,218	27,831	26,320	16,306	7,931	9,278	21,697	29,317	20,008	21,354	23,644	29,795	263,699
Jkia	54,965	54,562	48,575	44,975	45,686	51,604	71,406	67,336	58,779	60,682	56,698	69,207	684,475
Total	85,965	83,404	75,690	61,479	53,617	60,882	93,103	97,600	78,787	82,036	82,770	99,002	954,335
%C/PM	0.0	-3.0	-9.2	-18.8	-12.8	13.5	52.9	4.8	-19.3	4.1	0.9	19.6	

NB:- Cruise:- Port of Mombasa and lamu
JKIA – Jomo Kenyatta International Airport – Nairobi
MIAM – Mombasa International Airport – Mombasa

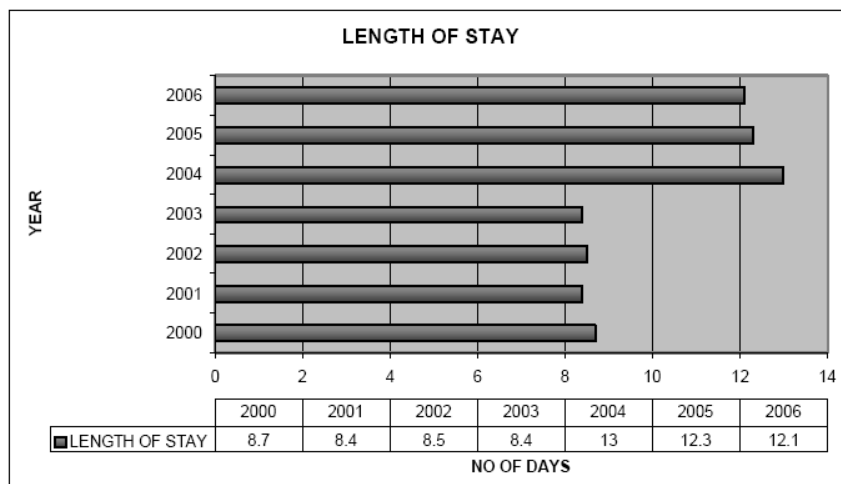
Najrzadziej turyści korzystają z podróży statkiem(0,6%), choć w porównaniu do roku poprzedniego, w 2007 roku wzrosła liczba korzystających. Najczęściej jednak turyści wybierają przelot samolotem. Zdecydowana większość z nich(72%) wybiera port lotniczy w stolicy kraju- Nairobi, co spowodowane jest rozwijającą się tam turystyką biznesową.

Z lotniska w Mombasie korzysta 28% turystów. Kenia nie posiada więcej dużych, międzynarodowych portów lotniczych, a małych i krajowych lotnisk posiada 160.

2.7. Długość pobytu

Długość pobytu turystów w Kenii się wydłuża(w 2003r. średnio pobyt trwał 8 dni, już w 2006r. 12 dni), co związane jest z większą dostępnością do atrakcji turystycznych oraz rozwijającą się infrastrukturą turystyczną. Kenia jest coraz bardziej reklamowana i cieszy się większym zainteresowaniem, szczególnie na wyprawy safari oraz relaks na piaszczystych, czystych plażach i nurkowaniu w krystalicznej wodzie. Sama podróż tam

trwa dostatecznie długo, dlatego turyści wolą zostać dłużej, zwiedzić więcej, bo krótkie podróże się nie opłacają.

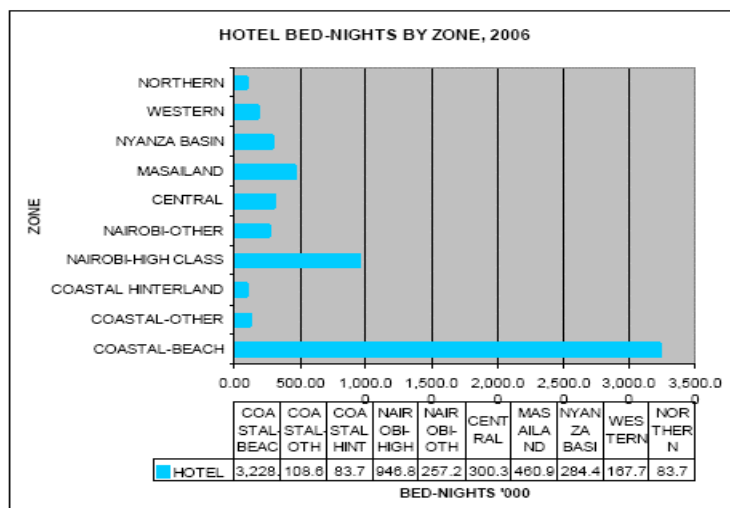
Source: Kenya National Bureau of Statistics, 2002 – 2007

Wykres 8. Długość pobytu w Kenii w latach 2000-2006.

2.8. Miejsce zakwaterowania

W Kenii istnieją różnorodne możliwości zakwaterowania, od luksusowych hoteli, przez spanie pod namiotami, po blaszane chaty z kilkoma pokojami. Najczęściej korzystającymi z hoteli są biznesmeni i ludzie przyjeżdżający do Kenii, aby wypocząć. Najwięcej hoteli znajduje się dlatego na wybrzeżu oraz stolicy kraju. Ich liczba ciągle rośnie ze względu na zwiększający się popyt turystyczny w Kenii.

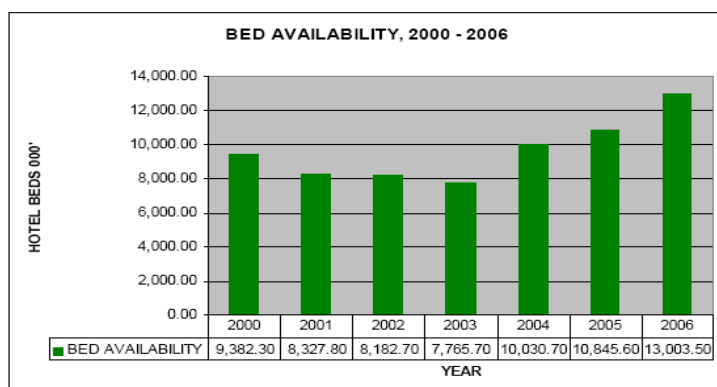
Figure 10: Hotel Bed-Nights by Zone in 2006

Source: Kenya National Bureau of Statistics, 2007

Wykres 9. Liczba hoteli wg regionów koncentracji ruchu turystycznego.

Figure 6: Total Beds Available

Source: Kenya National Bureau of Statistics, 2002 – 2007

Wykres 10. Dostępność hoteli w latach 2000-2006.

2.9. Dochody z turystyki przyjazdowej.

Wykres 11. Dochody z turystyki w tysiącach szylingów.

Jak widać na wykresie, dochody z turystyki wciąż rosną. Od spadku w 2002, spowodowanym międzynarodowym kryzysem turystycznym, związanym z zamachem na WTC 11.09.2001 r. i USA, do ciągłego wzrostu dochodów i uzyskaniu w 2007 r. 65, 5 mln szylingów. Dochody Kenii stanowią 3,2% ogólnych dochodów z turystyki w Afryce. Wobec regionu wschodniej Afryki(4,5 mld\$), gdzie zaliczana jest Kenia(wg UNWTO), dochody stanowią 18%.

2.10. Prognoza

Tabela 7. Prognoza przyjazdów turystycznych w 2008r.

rok	Kwartał	Przyjazdy t	y*t	t ²	y teoret.	y- teoret	wahania
2006	1	24,5	1	24,5	1 16,84417	7,655833	
	2	17,6	2	35,2	4 17,66369	-0,06369	
	3	26,95	3	80,85	9 18,48321	8,466786	
	4	18,19	4	72,76	16 19,30274	-1,11274	
2007	1	27,39	5	136,95	25 20,12226	7,267738	
	2	20,38	6	122,28	36 20,94179	-0,56179	
	3	30,46	7	213,22	49 21,76131	8,69869	
	4	26,65	8	213,2	64 22,58083	4,069167	
2008	1				23,40036		3,159286
	2				24,21988		-4,61524
	3				25,0394		4,280238
	4				25,85893		-2,82429
Suma		192,12	36		204		

Źródło: opracowania własne.

Poprzez analizę dynamiki przyjazdów turystycznych możemy powiedzieć, że:

- Liczba cudzoziemców wzrosła z okresu na okres średnio o 0,819524 tyś.
- Teoretyczna wartość przyjazdów cudzoziemców do Kenii w czwartym kwartale 2005r. wynosiła 16,02464 tyś.
- Teoretyczna wartość przyjazdów cudzoziemców do Kenii w kolejnych kwartałach 2008r. wynosi kolejno: 23,40 w I kwartale, 24,22 w II, 25,04 w III i 25,86w IV.
- W pierwszych kwartałach 2006-2007 liczba cudzoziemców w Kenii była przeciętnie większa o 3,16 tyś od tej wyznaczonej wg trendu.
- Wg UNWTO liczba przyjazdów do Afryki będzie wzrastać(7% przyrost przyjazdów od 2000 roku), a kraje z regionu Subsaharyjskiego, w tym Kenia zanotowały podwójny wzrost liczby przyjazdów turystów
- Wg UNWTO, do 2020 roku Afryka zanotuje średnio 5% rekordowy wzrost przyjazdów co roku, w porównaniu do świata- 4,1%!

Tabela 8. Prognozy przyjazdów na świecie według regionów (w mln)

	prognozy		średnia stopa wzrostu (%)	udział w rynku (%)	
	2010	2020	1995-2020	1995	2020
Świat ogółem	1006,4	1561,1	4,1	100	100

Afryka	47,0	77,3	5,5	3,6	5,0
Ameryki	190,4	282,3	3,8	19,3	18,1
Wsch. Azja i Pacyfik	195,2	397,2	6,5	14,4	25,4
Europa	527,3	717,0	3,1	59,8	45,9
Bliski Wschód	35,9	68,5	6,7	2,2	4,4
Azja Płd.	10,6	18,8	6,2	0,7	1,2
Podróże w ramach danego regionu	790,9	1183,3	3,8	82,1	75,8
Podróże międzyregionalne (dalekodystansowe)	215,5	377,9	5,4	17,9	24,2

Źródło: Światowa Organizacja Turystyki (UNWTO); drobna aktualizacja za prezentacją na konferencji UNWTO, Wilno, luty 2008.

III. Rynek emisji turystycznej

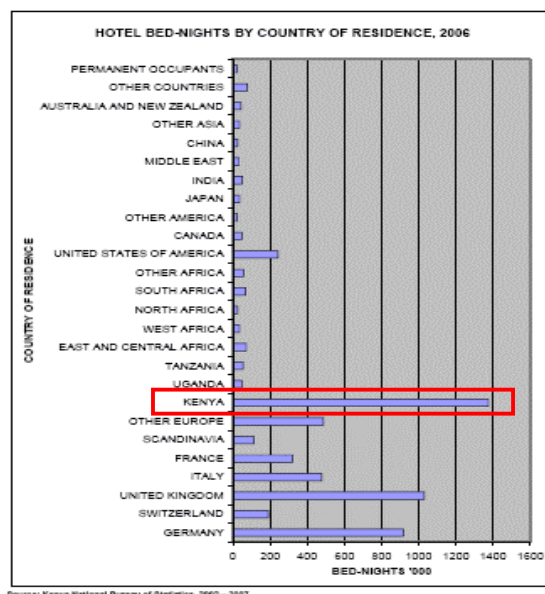
3.1. Cel wyjazdów i profil turystów

Głównie Kenijczycy podróżują po swoim kraju w celach zarobkowych, chcąc zmienić pracę lub miejsce zamieszkania- ze wsi do miast oraz poprawić jakość życia i bezpieczeństwa swych rodzin. Niewielka liczba mieszkańców Kenii podróżuje w celach biznesowych oraz wypoczynkowych. Są to głównie turyści z dużych miast: Nairobi, Mombasa, Meru, Nakuru, Eldoret, którzy mają stałą pracę i nie utrzymują się z rolnictwa. Ministerstwo Turystyki Kenii prowadzi kampanię propagującą turystykę krajową. Chce, aby w miesiącach poza sezonem turystycznym, kiedy przyjeżdżają turyści zagraniczni, mieszkańcy wspomagali gospodarkę kraju i aktywnie uczestniczyli w turystyce krajowej. Zachęca do wyjazdów swoich rodaków w różnych celach, głównie wypoczynkowych- na wakacje z rodziną, weekendowe wypady na wybrzeże, miesiące miodowe i romantyczne wyjazdy we dwoje oraz wszelkiego rodzaju turystykę aktywną i kulturalną.

Jednak turystyka wyjazdowa nie jest tak rozwinięta, jak przyjazdowa w Kenii. Mieszkańcy nie mają pieniędzy, aby wyjeżdżać i zwiedzać, odpoczywać i relaksować się. Kenijczycy utrzymują się, poza miastami, głównie z pracy na roli i ich dochód nie wystarcza, aby aktywnie uczestniczyć w turystyce.¹⁵ Niestety, nie ma danych

¹⁵ the incomes of Kenyan workers are too low to pay for tourism even at the concessionary rates offered by hotels each year when international tourism is off-season- www.sciencedirect.com-ABSTRACT- article about domestic tourism in Kenya.

statystycznych, aby potwierdzić ten znikomy udział turystyki wyjazdowej i krajowej w Kenii. Ambasada Kenii nie posiada informacji o wyjazdach Kenijczyków do innych krajów. Wyjazdowy ruch turystyczny jest bardzo niewielki, a jeżeli występuje, to są to podróże w celach biznesowych oraz wyjazdy w celu odszukania swojej rodziny do krajów sąsiadujących z Kenią(Etiopia, Somalia, Uganda, Tanzania). Potwierdza to wykres poniżej. Liczba zajmowanych miejsc hotelowych przez Kenijczyków jest bardzo duża, co potwierdza cele biznesowe wyjazdów głównie w stolicy kraju.

Wykres 12. Przyjazdy turystów do Kenii wg krajów zamieszkania.

3.2. Odwiedzane regiony

Turyści podróżują głównie do Nairobi i Mombasy, gdzie są centra biznesowe oraz na wybrzeże, gdzie można wypocząć i zrelaksować się. Duża grupa Kenijczyków wyjeżdża do sąsiadujących krajów(wspomnianych wyżej), a także do Niemiec. Wskazuje na to bardzo dobre układy z Niemcami, wiele stałych rezydentów w Kenii oraz bardzo duża liczba turystów z tego kraju(jak widzimy na wykresie powyżej ok. 950 tyś). Niemcy pomagają Kenii w reformach kraju związanych z gospodarką wodną, zdrowia i bezpieczeństwa.¹⁶

¹⁶ www.bmz.de

3.3. Środki lokomocji.

Kenijczycy podróżują głównie samochodami, choć drogi poza miastami są w opłakanym stanie, jest to jednak najlepszy środek transportu w podróżach krajowych. . Część osób podróżuje pociągiem- trasa ciągnie się przez cały kraj, od wybrzeża w głąb lądu, ma 935 km długości i jest zdumiewająco piękna, romantyczna i niepowtarzalna.

Duża liczba osób lata samolotami- głównie turystyka biznesowa krajowa i wyjazdowa. Potwierdzają to państwowe linie lotnicze- Kenya Airways, Air Kenya oraz prywatne linie lotnicze Eagle Aviation i Skyways Airlines.

3.4. Długość pobytu i miejsce zakwaterowania.

Kenijczycy podróżujący po swoim kraju, na wyjazdy na wakacje i weekendowy odpoczynek poświęcają od 3 do 7 dni.

Natomiast wyjazdy zagraniczne trwają dłużej, bo około 8-28 dni, co wiąże się z długą podróżą, głównie do Europy i USA, a także z załatwieniem wszelkich spraw podczas takiego wyjazdu, który nie zdarza się często.

Co do miejsca zakwaterowania, podczas wypraw na swoje wybrzeże, Kenijczycy wybierają głównie lokalne hotele trzygwiazdkowe oraz prywatne kolonialne hoteliki. Jeśli chodzi o turystykę biznesową, która odbywa się w dużych miastach, nie tylko w Kenii, to dominują hotele 4 i 5-gwiazdkowe i wielkie centra kongresowe. Potwierdza to wykres powyżej. Liczba zajmowanych miejsc w hotelach przez Kenijczyków- 1mln 400 tys., w porównaniu do turystów z Wielkiej Brytanii, którzy wykorzystują 1 mln miejsc, to bardzo dużo. Możemy potwierdzić, jak ważna jest dla tego kraju turystyka biznesowa, uprawiana zarówno przez turystów zagranicznych, jak i krajowych.

IV. Znaczenie rynku turystycznego dla Polski.

4.1. Ilości przyjazdów turystycznych z Kenii do Polski w stosunku do innych krajów.

Tabela 9. Przyjazdy do Polski w 2007 roku (tys).

Kraj	VII 2007	VIII 2007	IX 2007	X 2007	XI 2007	XII 2007	razem 2007
Ogółem	6609.0	6621.9	5901.0	5625.1	4672.4	4945.0	66207.8
Niemcy	3794.2	3770.4	3410.4	3171.8	2706.7	2984.7	38102.7
Czechy	740.5	732.6	658.4	680.3	488.2	454.0	7292.1
Ukraina	471.7	483.0	431.6	436.6	422.2	435.9	5443.8
Białoruś	345.4	344.6	326.2	336.6	317.5	317.8	3861.4
Słowacja	309.9	340.5	288.3	333.8	209.8	191.5	3209.9
Rosja	172.2	179.4	134.8	119.2	117.0	108.9	1626.4
Litwa	158.0	157.8	119.5	106.6	85.6	83.7	1391.7
Wielka Brytania	53.5	60.3	54.2	45.6	45.4	49.6	548.1
USA	52.8	33.1	32.9	24.7	17.7	18.8	331.0
Włochy	30.8	46.4	32.6	24.0	18.6	21.1	326.7
Izrael	7.5	8.9	5.3	15.8	6.0	2.3	78.2
Republika Płd. Afr	0.5	0.5	0.5	0.4	0.3	0.5	4.7
Luksemburg	0.6	0.4	0.5	0.6	0.2	0.4	4.5
Nigeria	0.2	0.2	0.3	0.2	0.2	0.2	2.4
Egipt	0.3	0.3	0.2	0.2	0.2	0.2	2.3
Pakistan	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.1	2.2
Tunezja	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	2.1

Źródło: www.intur.com.pl

Turyści z Kenii stanowią nieznaczny odsetek- 0,004% ogółu przyjazdów do Polski.

W porównaniu do innych krajów Afryki, jak na przykład RPA (0,33%) oraz Nigerii (0,07%), Kenijczycy bardzo rzadko odwiedzają Polskę. Ogólnie przyjazdy z krajów afrykańskich stanowią niewielki odsetek w ogólnej liczbie przyjazdów. Spowodowane jest to niewystarczającymi funduszami ludności afrykańskiej, brakiem potrzeby wyjazdów zagranicznych, szczególnie do Polski. Nasz kraj nie jest dla nich tak atrakcyjną destynacją turystyczną jak USA, Wielka Brytania oraz Niemcy. Chodzi tu głównie o kontakty handlowe i turystykę biznesową oraz odwiedziny krewnych i znajomych. Dużą rolę pełnią kraje sąsiadujące, gdzie Kenijczycy jeżdżą w celu odwiedzenia rodziny, znajomych.

4.2. Profile turystów, cel podróży, odwiedzane regiony

Turyści napływający do Polski to głównie osoby bogate, biznesmeni, którzy reprezentują daną firmę, przyjeżdżający na kongresy i konferencje międzynarodowe. Druga grupa, choć bardzo niewielka to studenci, którzy mają możliwość edukacji na polskich uczelniach

i odwrotnie. Ostatnia grupa to turyści, chcący zwiedzić nasz kraj- główne miasta: Kraków, Wrocław i pobawić się w klubach.

Tabela 10. Cel przyjazdów ludności z Afryki do USA.

**2007 Market Profile:
Africa**

Main Purpose of Trip

Main Purpose of Trip (top 4 of 8)	2006	2007	% Point Change (2)
Visit Friends/Relatives	34%	32%	-2 pts
Leisure/Rec./Holidays	21%	28%	8 pts
Business/Professional	27%	23%	-4 pts
Convention/Conference	6%	9%	3 pts

Źródło: <http://tinet.ita.doc.gov/>

4.2. Długość pobytu Kenijczyków w Polsce.

Tabela 11. Długość pobytu wg krajów odwiedzania.

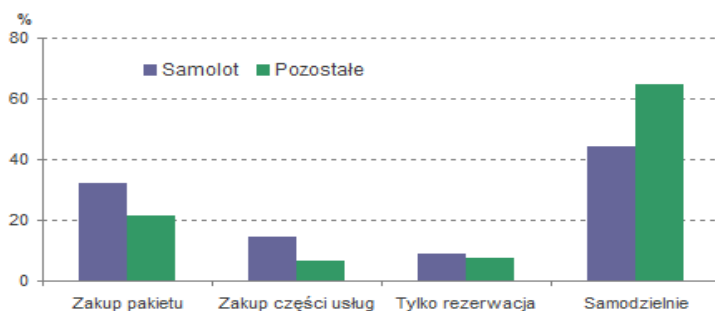
	Ogółem	Niemcy	Stare kraje UE (bez Niemiec)	Nowe kraje UE	Rosja, Białoruś, Ukraina	Główne zamorskie
1 do 3 nocl.	59	53	34	75	84	53
4 do 7 nocl.	28	34	43	23	11	16
8 do 28	12	13	22	2	4	28
Ponad 4 tyg.	1	0	1	0	1	3
Średnia liczba noclegów	4,2	4,4	6,0	2,5	2,7	6,7

Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2008 r.

Z powyższej tabelki wynika, że turyści z dalekich krajów(kraje zamorskie) spędzają w Polsce od 1-3 noclegów- wypady weekendowe oraz dłuższe pobyty do 28 dni. Turyści w sprawach biznesowych z Kenii odwiedzają Polskę w tym krótkim okresie czasu, czyli do 3 dni. Natomiast przyjeżdżający na wypoczynek i zwiedzanie spędzają ok. 2-3 tygodni, co spowodowane jest bardzo dużą odległością między krajami oraz wysokimi kosztami podróży.

4.3. Środki lokomocji.

Do Polski turyści z Kenii docierają samolotem, głównie z portu lotniczego w Mombasie i Nairobi, ponieważ są to lotniska międzynarodowe. Podróże samolotem jest organizowana w 42% samodzielnie, kolejno przez zakup całego pakietu w biurze podróży. Inny środek transportu w przypadku podróży Kenijczyków do Polski nie wchodzi w grę, ponieważ jest to za duża odległość, aby przemierzyć ją statkiem, za męcząca i za długa na podróżowanie różnymi środkami transportu(na co mogą pozwolić sobie turyści z krajów Europy).

Wykres 13. Zróżnicowanie sposobu organizacji podróży według środka transportu.

4.4. Miejsc zakwaterowania.

Hotel to główne miejsce zakwaterowania Kenijczyków, przyjeżdżających w celach biznesowo- konferencyjnych do Polski. Innym rodzajem miejsc są hostele w dużych miastach, gdzie nocują młodzi ludzie przyjeżdżający do Polski, aby poznać kraj, wypocząć i poczuć klimat polskich miast, poznać ludzi. Część turystów nocuje u krewnych i znajomych.

Tabela. 12 Baza noclegowa

	Ogółem	Niemcy	Stare kraje UE (bez Niemiec)	Nowe kraje UE	Rosja, Białoruś, Ukraina	Główne zamorskie
Hotele, motele	47	48	55	36	40	68
U rodziny/ znajomych	19	22	21	13	19	23
Pensjonaty	10	14	13	5	5	8
Kwatery prywatne	5	4	4	5	11	0
Inne	19	12	7	41	25	1

Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2008 r.

Zakończenie

Kenia jest odległym, dzikim krajem, ale o niepowtarzalnych walorach przyrodniczych. Dzięki różnorodnej faunie i florze można zobaczyć tam na bardziej egzotyczne, unikalne okazy zwierząt i roślin w ich naturalnym środowisku. Przez zróżnicowany krajobraz, od pokrytych śniegiem gór, przez lasy tropikalne i namorzynowe, do suchych stepów możemy poznać kraj oraz spróbować wielu niespotykanych form turystyki aktywnej i słynnego safari, a przede wszystkim uciec od cywilizacji.

Kenia to również zaskakująca mieszanka wielu kultur: rolniczy lud Bantu, wędrowni pasterze Masajowie, wojownicy z Tamburu i Turkana. Różnice w gęstości zaludnienia pozwolą się poczuć samotnikom, jak lubiącym towarzystwo (Kenijczycy to bardzo ciepli i prości ludzie).

Z roku na rok rośnie rola turystyki w Kenii. Swoista moda na podróże „long haul” oraz aktywny wypoczynek może sprawić, że Kenia będzie coraz częstszym celem wyjazdów zagranicznych turystów. Wzrastać będzie także mobilność Kenijczyków, którzy coraz częściej będą odczuwali potrzebę podróży do innego kraju. Bogactwo własnej oferty turystycznej stymulować będzie turystykę krajową, szczególnie biznesową.

Należy docenić rolę, jaką pełni turystyka w gospodarce Kenii. Z każdym rokiem dochód z tej gałęzi gospodarki będzie się powiększał. Dalszy rozwój turystyki sprawi, że wzrośnie liczba pracujących w usługach i przemyśle, a nie w rolnictwie, którym zajmuje się tak dużo Kenijczyków, a przynosi niewielkie dochody.

W turystycznych relacjach Polsko-Kenijskich priorytetem powinna być lepsza promocja naszego kraju na tamtejszym i innych rynkach, abyśmy nie byli w statystykach „wrzucani do jednego worka” pod hasłem Europa, ale rozpatrywani jako kraj atrakcyjny turystycznie i często odwiedzany.

Bibliografia

Kenia, Melisa Shales, Thomas Cook, Warszawa 2002

Kenia, Richard Trill, Pascal, Kraków 1997

Gdyby cała Afryka, Ryszard Kapuściński Wydawnictwo Czytelnik, Warszawa, 1969

The Africa Passion, J. Hemingway, Channel 4 TV, 1993.

Africa at the Edge, M.Rosenblum,D.Wiliamson, Squandering Eden Publisher H. B. Jovanovich 1987

www.tourism.go.ke

www.intur.com.pl

www.world-tourism.org

www.wttc.org

<http://ec.europa.eu>.

www.stat.gov.pl

www.msport.gov.pl

www.etc-corporate.org

www.pot.gov.pl

www.allbusiness.com

www.statistics.gov.uk

www.sciencedirect.com

www.ita.doc.gov

www.afryka.org

www.magicalkenya.com

www.ktdc.co.ke

www.wikipedia.pl

www.cia.gov

www.clicksafaris.com

www.ekstrawakacje.pl

www.bdafrica.com

www.cbs.go.ke

www.peopledaily.com.cn

<http://wyborcza.pl>

www.bmz.de

Spis rysunków i wykresów

Rysunki:

Rysunek 1- Mapa Kenii

Rysunek 2- Herb Kenii

Rysunek 3 - Podział administracyjny Kenii

Rysunek 4- Mapa Kenii z miejscami uprawiania Safari- zielone miejsca

Rysunek 5 - Safari w Kenii

Rysunek 6 - Plaża Kenii

Tabele:

Tabela 1 Prowincje Kenii

Tabela 2 Przyjazdy turystów oraz ich wydatki w latach 2005-2007

Tabela 3. Porównanie przyjazdów wg miesięcy w latach 2006-07

Tabela 4. Cele przyjazdów w latach 2003-2007

Tabela 5 Przyjazdy turystów samolotem i statkiem wg miesięcy w 2006r

Tabela 6. Przyjazdy turystów samolotem i statkiem wg miesięcy w 2007r

Tabela 7. Prognoza przyjazdów turystycznych w 2008r

Tabela 8. Prognozy przyjazdów na świecie według regionów (w mln)

Tabela 9. Przyjazdy do Polski w 2007 roku (tys)

Tabela 10. Cel przyjazdów ludności z Afryki do USA

Tabela 11. Długość pobytu wg krajów odwiedzania

Tabela. 12 Baza noclegowa

Wykresy:

Wykres 1. Liczba przyjazdów turystów w latach 2000-2007

Wykres 2. Przyjazdy turystów do Kenii wg krajów zamieszkania

Wykres 3. Przyjazdy turystów wg odwiedzanych regionów

Wykres 4. Cel przyjazdów do Kenii

Wykres 5. Liczba przyjazdów do parków i rezerwatów przyrody w latach 2000-2006

Wykres 6. Liczba konferencji i zjazdów biznesowych

Wykres 7. Liczba międzynarodowych konferencji w latach 2002-2006

Wykres 8. Długość pobytu w Kenii w latach 2000-2006

Wykres 9. Liczba hoteli wg regionów koncentracji ruchu turystycznego

Wykres 10. Dostępność hoteli w latach 2000-2006.

Wykres 11. Dochody z turystyki w tysiącach szylingów

Wykres 12. Przyjazdy turystów do Kenii wg krajów zamieszkania

Wykres 13. Zróżnicowanie sposobu organizacji podróży według środka transportu.

Spis załączników

¹ R. Kapuściński, Gdyby cała Afryka, Wydawnictwo Czytelnik, Warszawa, 1969, s. 30

² Ibidem

³ J. Hemingway, The Africa Passion, Channel 4 TV, 1993.

⁴ M. Rosenblum, D. Williamson, Squandering Eden: Africa at the Edge, Publisher H. B. Jovanovich 1987

⁵ M. Shales, Kenia, Thomas Cook, Warszawa, 2002, s. 6

⁶ Ibidem

⁷ <http://wyborcza.pl>

⁸ <http://www.pl.wikipedia.org>

⁹ Samuel Teleki von Szek, Ludwig von Höhnelt - pierwsi odkrywcy jeziora

¹⁰ www.tourism.go.ke

¹¹ www.cbs.go.ke

* - nowe dane nie umieszczone w raporcie UNWTO, wyliczone ze statystyk na stronie internetowej Kenijskiego Ministerstwa Turystyki.

¹³ www.bdafrica.com

¹⁴ www.peopledaily.com.cn

¹⁵ the incomes of Kenyan workers are too low to pay for tourism even at the concessionary rates offered by hotels each year when international tourism is off-season-
www.sciencedirect.com-ABSTRACT- article about domestic tourism in Kenya.

¹⁶ www.bmz.de